

Correctievoorschrift HAVO

2016

tijdvak 2

management & organisatie

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het bij de toets behorende correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden met inachtneming van het correctievoorschrift toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen.

In dat geval houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 60 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen scorepunten afgetrokken.

Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten 1 scorepunt afgetrokken tot een maximum van 2 scorepunten per opgave.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1

1 **maximumscore 1**

$$\frac{700 - 370}{700} \times 100\% = 47\% \text{ (afgerond)}$$

2 **maximumscore 1**

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- het moment van eigendomsoverdracht
- Bij huurkoop blijft de verkoper eigenaar van het verkochte product totdat de laatste termijn door de koper is betaald, bij koop op afbetaling is dit niet het geval.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

3 **maximumscore 1**
 $(24 \times 18) - 370 = \text{€ } 62$

4 **maximumscore 1**
 met behulp van annuïteiten omdat er sprake is van gelijkblijvende termijnen

5 **maximumscore 2**
 lijn 'boven'
 Omdat bij koop op afbetaling sprake is van annuïtaire aflossing, worden in het begin vooral interest en weinig aflossing betaald en zal de schuld in het begin minder snel dalen dan aan het einde.

Opmerking

Als de kandidaat bij vraag 4 heeft geantwoord: lineaire aflossing, dan is het antwoord "midden" bij vraag 5 correct mits juist gemotiveerd.

Opgave 2

- 6 **maximumscore 2**
- $\frac{165.200}{590.000} \times 1.475 = 413$ huurfietsen 1
 - $\frac{165.200}{590.000} \times 100 = 28$ stallingsunits 1
- 7 **maximumscore 2**
- $430 \times 750 =$ 322.500 1
 - $32 \times (9.000 + 8.000 + 4.500)$ 688.000
- € 1.010.500** 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

8 maximumscore 3

debet	balans Nextbike per 1 januari 2016 (getallen x €1)		credit
Vaste activa		Eigen vermogen	43.500
Fietsverhuursysteem	1.010.500	Lang vreemd vermogen	
		Lening Nextbike	950.000
Vlottende activa			
		Kort vreemd vermogen	
		Vooruitontvangen abonnementen	2.000
Liquide middelen	30.000	Vooruitontvangen reclamegelden	5.000
		Vooruitontvangen subsidie	<u>40.000</u>
	1.040.500		1.040.500

- 1.010.500 en 30.000 en 950.000 1
- 43.500 1
- 2.000 en 5.000 en 40.000 en 1.040.500 1

9 maximumscore 2

- Het grootste cumulatieve tekort bedraagt € 40.000 (februari) 1
- zodat een rekening-courantkrediet nodig is van maximaal $40.000 - 30.000 = € 10.000$ 1

10 maximumscore 1

Een deel van in 2016 ontvangen abonnementsgelden heeft betrekking op 2017.

11 maximumscore 3

- $68\% \text{ van } (1.000 \times 40)$
 $+ 99\% \text{ van } (800 \times 5) =$ 31.160 1
- $72.000 \times 2 =$ 144.000
- $430 \times 2 \times 180 =$ 154.800
- € 329.960 2

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

12 maximumscore 2

$$\frac{430 \times 750}{5} + \frac{32 \times 9.000}{20} + \frac{32 \times 8.000}{5} + \frac{32 \times 4.500}{5} =$$

$$64.500 + 14.400 + 51.200 + 28.800 = \text{€ } 158.900$$

13 maximumscore 2

$$12 \times 9.984 - (950.000 - 874.142) = \text{€ } 43.950$$

Opmerking

12 x de annuïteit levert geen scorepunten op.

14 maximumscore 1

Resultatenbegroting 2016 (getallen x €1)

Opbrengsten uit fietsverhuur	329.960	
Reclameopbrengst	135.000	
Opbrengst subsidies	<u>40.000</u>	
Totaal opbrengsten		504.960
Afschrijvingskosten fietsverhuursysteem	158.900	
Overige kosten	<u>344.000</u>	
Totaal bedrijfskosten		<u>502.900</u>
Bedrijfsresultaat		2.060
Financieringskosten		<u>43.950</u>
Winst/verliessaldo		-/-41.890

15 maximumscore 2

- Voorwaarde a: voldaan: $43.500 < 50.000$
Voorwaarde b: voldaan: rekening-courantkrediet $10.000 < 20.000$ 1
- Voorwaarde c: niet voldaan (het verlies $41.890 >$ het maximale verlies 25.000)
Conclusie: niet aan alle voorwaarden wordt voldaan dus niet investeren 1

Opgave 3

16 maximumscore 2

- Aantal geplaatste aandelen = $\frac{35.200.000}{0,08} = 440.000.000$ 1
- Eigen vermogen = $440.000.000 \times -1,53 = \text{€ } 673.200.000$ negatief 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- 17 **maximumscore 2**
- Het vreemd vermogen is hoger dan de waarde van de totale activa 1
 - Bij faillissement kan de verkoop van de activa onvoldoende zijn om daarmee de schulden volledig af te betalen 1

- 18 **maximumscore 1**
Dit leidt tot een verdere daling van de beurskoers van het aandeel PostNL waardoor de waarde van het aandelenpakket van de huidige aandeelhouder daalt.

Opgave 4

- 19 **maximumscore 2**
een maandelijkse interest omdat de spaarder "rente op rente krijgt"
Hij krijgt elke maand interest over het eerder opgebouwde spaarsaldo inclusief interest. Bij een jaarlijkse interest gebeurt dit niet.

Opmerking

Een uitleg met behulp van een berekening is ook mogelijk.

- 20 **maximumscore 4**
- $((5.000 \times 1,02^4) + 2.000) \times 1,02^4 = 8.023,16$ 2
 - $(8.023,16 - 3.000 - (0,015 \times 3.000 \times 2)) \times 1,02^2 = \text{€ } 5.132,46$ 2

Opgave 5

- 21 **maximumscore 2**
 $120 \times 720 \times 0,625 \times 7 = \text{€ } 378.000$

- 22 **maximumscore 2**
$$\frac{378.000 - 12.000 - 212.580}{120} = \text{€ } 1.278,50$$

- 23 **maximumscore 1**
$$\frac{138.762 + 30.000}{1.278,50} = 132$$

- 24 **maximumscore 1**
Vooruitontvangen bedragen

- 25 **maximumscore 1**
 $52 \times \frac{15}{30} = 26$ stieren

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

26 maximumscore 4

Opbrengsten van Blaarkop over 2016 bij uitvoering van het plan

	aantal stieren	totale hoeveelheid kg vlees	prijs per kg	totale opbrengst
vleespakketten	26	5.616	€ 14	78.624
restvlees		6.084	€ 5	30.420
slachterij	<u>94</u>	42.300	€ 7	<u>296.100</u>
totaal	120			405.144

berekeningen:

hoeveelheid kg vlees per stier	$0,625 \times 720 = 450 \text{ kg}$
totale hoeveelheid kg vlees in vleespakketten	$30 \times 7,2 \times 26 = 5.616 \text{ kg}$
totale hoeveelheid kg vlees in restvlees	$(450 - 30 \times 7,2) \times 26 = 6.084 \text{ kg}$
totale hoeveelheid kg vlees via slachterij	$450 \times 94 = 42.300 \text{ kg}$

- kolom aantal stieren 1
- kolom totaal aantal kg vlees 2
- kolom totale opbrengst in € 1

27 maximumscore 4

kosten van Blaarkop over 2016 bij uitvoering van het plan

Inkoopwaarde van de omzet	€ 12.000
Variabele bedrijfskosten	€ 232.184
Constante bedrijfskosten	<u>€ 138.762</u>
Totale kosten	€ 382.946

berekeningen

variabele bedrijfskosten	$212.580 + 30 \times 26 \times (1,40 + 4) + 26 \times 382 + 26 \times 30 \times 7$
--------------------------	--

- € 12.000 en € 138.762 1
- € 232.184 2
- € 382.946 1

Vraag	Antwoord	Scores
28	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> Het verwachte bedrijfsresultaat is $405.144 - 382.946 = € 22.198$ Dit is minder dan € 30.000, dus het plan wordt niet uitgevoerd 	1 1

Opgave 6

- 29 maximumscore 2**
- Dingo is een nv 1
 - want Dingo is beursgenoteerd 1
- 30 maximumscore 2**
- $$27 - \frac{27}{120} \times 100 = € 4,5 \text{ (x 1 miljoen)}$$
- 31 maximumscore 1**
- Gemiddeld EV = $260 - 110 = 150$ miljoen
- $$REV = \frac{27}{150} \times 100\% = 18\%$$
- 32 maximumscore 1**
- Er is sprake van een positief hefboomeffect, want de REV is groter dan de RTV.

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinerator in het programma WOLF.
Zend de gegevens uiterlijk op 28 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

opgave 3 Volkskrant, december 2014